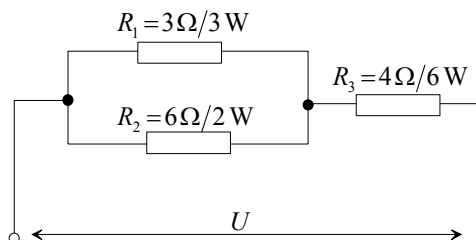

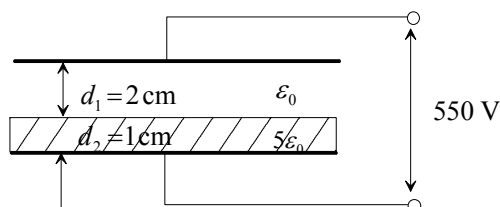
OSNOVE ELEKTROTEHNIKE I
IZPIT, 03. 09. 2004.

1. Dano uporovno vezje priključimo na napetost U . Kolikšna največ sme biti napetost, da kritični upor ni preobremenjen?

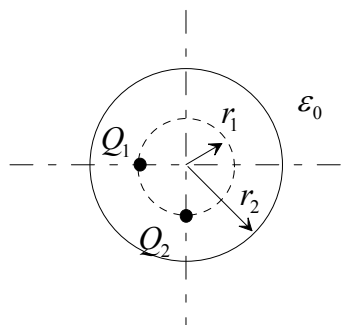

2. Voltmeter ima polni odklon pri toku $100 \mu\text{A}$, notranjo upornost pri 20°C $10 \text{ k}\Omega$ in temperaturni količnik upornosti 0.04 K^{-1} . Z zaporedno vezanim uporom želimo kompenzirati temperaturni vpliv na merjenje. Izračunajte zaporedno vezani upor (pri 20°C) in njegov temperaturni količnik upornosti, ki omogoča merjenje napetosti do 3 V neodvisno od temperature.

3. Med 3 cm razmaknjeni prevodni plošči priključeni na napetost 550 V damo dielektrični vložek debeline 1 cm dielektričnosti $5\varepsilon_0$. Kolikšna je tedaj električna poljska jakost v zraku in kolikšna je v dielektriku?

4. Točkasti elektrini negativna $Q_1 = -10^{-12} \text{ C}$ in pozitivna $Q_2 = 3 \cdot 10^{-12} \text{ C}$ sta na polmeru $r_1 = 5 \text{ cm}$ znotraj osamljene nevtralne prevodne krogelne lupine polmera $r_2 = 10 \text{ cm}$. Kolikšna je energija v elektrostatičnem polju zunaj krogel? ($\varepsilon = \varepsilon_0$)

5. Kondenzator kapacitivnosti $0.4 \mu\text{F}$ ima dielektrik dielektričnosti $\varepsilon = 9\varepsilon_0$ in specifične prevodnosti 10^{-9} S/m . Priključen je na enosmerno napetost 22 V . Kolikšen tok teče preko kondenzatorja?

$$\varepsilon_0 = \frac{1}{4\pi \cdot 9 \cdot 10^9} \text{ As/Vm}$$

Rešitve so objavljene na naslovu: <http://torina.fe.uni-lj.si/oe>

OSNOVE ELEKTROTEHNIKE I
IZPIT, 03. 09. 2004. – REŠITVE

1. Moč na upor je $P = R \cdot I^2$.

Tokovi so $I_1 = 2I$, $I_2 = I$, $I_3 = 3I$

$$P_1 = 12 \cdot I^2, P_2 = 6 \cdot I^2, P_3 = 36 \cdot I^2$$

$P_3 = 3P_1$ ali $6P_2$, dopustno pa je $2P_1$ ali $3P_2$.

Kritičen je upor R_3 . Dopustni tok je $I_3 = \sqrt{6/4} = 1.22 \text{ A}$.

Nadomestna upornost vezja je $R_n = 4 + \frac{3 \cdot 6}{3 + 6} = 6 \Omega$.

Dopustna napetost je $U = R_n I_3 = 6 \cdot 1.22 = 7.32 \text{ V}$

2. $U_V = I_V \cdot R_V = 100 \cdot 10^{-6} \cdot 10^4 = 1 \text{ V}$

$$R_p = \frac{U - U_V}{I_V} = \frac{3 - 1}{100 \cdot 10^{-6}} = 20 \text{ k}\Omega \text{ (pri } 20^\circ \text{ C)}$$

$$R_V(1 + \alpha_V \Delta \vartheta) + R_p(1 + \alpha_p \Delta \vartheta) = R_V + R_p$$

$R_V \alpha_V + R_p \alpha_p = 0$ zagotavlja temperaturno neodvisnost

$$\alpha_p = -\frac{R_V \cdot \alpha_V}{R_p} = -0.02 \text{ K}^{-1}$$

3. $E_1 = 5E_2$

$$d_1 E_1 + d_2 E_2 = U$$

$$2 \cdot 10^{-2} \cdot 5E_2 + 10^{-2} \cdot E_2 = 550$$

$$E_2 = 5000 \text{ V/m}$$

$$E_1 = 25000 \text{ V/m}$$

4. Polje v okolici krogelne lupine je enako polju v okolici naelektrene krogle z elektrino $Q_1 + Q_2 = 2 \cdot 10^{-12} \text{ C}$.

$$W = \frac{Q^2}{2C} = \frac{Q^2}{2 \cdot 4\pi \cdot \varepsilon \cdot r_2} = \frac{(2 \cdot 10^{-12})^2 \cdot 4\pi \cdot 9 \cdot 10^9}{2 \cdot 4\pi \cdot 0.1}$$

$$W = 18 \cdot 10^{-14} \text{ J}$$

5. Nalogo rešimo s podobnostjo polj.

$$\frac{C}{G} = \frac{\varepsilon}{\gamma}, \quad G = C \frac{\gamma}{\varepsilon}$$

$$I = U \cdot G = U \cdot C \frac{\gamma}{\varepsilon} = 22 \cdot 0.4 \cdot 10^{-6} \cdot \frac{10^{-9}}{9} \cdot 4\pi \cdot 9 \cdot 10^9$$

$$I = 110.6 \mu\text{A}$$

$$\varepsilon_0 = \frac{1}{4\pi \cdot 9 \cdot 10^9} \text{ As/Vm}$$